

bolt.

er Manóné
lig Pájer
s porcellán
birt tüzlethe-
rtozó raktá-
vel együtt,
ezdve kiadó.
Spéry Tiva-

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények sde intézendők.

Bérmintetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Hétfő július 19.

Előfizetési ár:

Helyben bárhöz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopettisor egyszeri beiktatásáért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr

Nyilttér 4 hasábsopettisorért 20 kr.

138. szám.

Debreczen, július 19.

Gyulai-Edelsheim báró nyugdíjazta-
tása, — vagy ha igazak a hírek, me-
lyeskel bécsi és budapesti lapok e nyug-
díjaztatást kísérik: elbocsátatása, Janszky
tábornoknak előléptetésével járó áthelye-
zése oly viharral keletett föl a sajtóban
ország-szerte, melynek előidézése bizo-
nyára nem volt sem kívánatos, sem ta-
pintatos.

Tavol állván az események szin-
téről, nem ismervén sem a katonai in-
tézők körök bense rugóit, sem a nyugdí-
jazás és látszólagos előléptetés okait és
körülményeit, tartózkodunk egyelőre íté-
letet mondani s egyszerűen átveszszük
pártunk főlapijának, a „Nemzet“-nek ez
ügyben tett nyilatkozatát, mely így
hangzik:

„Tartózkodunk ama körülmények bí-
rálatától, melyek Gyulai-Edelsheim báró
nyugdíjaztatásával szoros összeköttetésbe
hozottak. Azt hisszük — és ezt egészen
pártatlanul mondjuk — hogy azon vi-
szonyok javítása és ápolása a polgárság
és katonaság, az alkotmányos tényezők
és hadsereg között, melyre komolyan
törökedtek b. Edelsheim Gyulai is; leg-
biztosabban úgy érhető el, ha mindkét
részről tartózkodnak hirtelen egyoldalú
ítéltektől és olyan eljárástól, mely a má-
sik fél felfogásával és érzelmeivel ellen-
tétbe jöhet. Mert ha bármely kis rész-
ben fordul is ilyenre elő, hogy milyen
hosszu és fontosságban növekedő követ-
kezményei vannak, bizonyítják a leg-
utóbbi események.

„De ha kötelességünk óvni a ma-
gyar közvéleményt, minden talzástól és
provocatiótól, ha ezt az alkalmat is első
sorban arra használtuk fel, hogy a ma-
gyar közvélemény egyes tényezőinek
tulzástól és helytelenségeit concrete ki-
mutassuk, jogos elégtételt követelve a
a tárgyilagosságnak és elfogulatlan

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az unokaöcs.

(Elbeszélések.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Majd elmondom, majd utközben, —
szólt, magával vonva öcsesét.

A kétségbeesésből a legnagyobb boldog-
ságra emelkedett egyszerre az ifjú, a mámo-
ros örömpírj kigyuladt arcán, de már a
következő percben habozva, megdőbvenve te-
kintett körül, rettenetes gyanu támadt föl
lelkébe s hirtelen leráncolta ismét a képzelt
boldogság egéből.

Az egész Bogáthy családot együtt látták
csak Iloka hiányzott.

Tibor alig bírta elrejtetni mély megdöb-
benését, de mégis uralkodni tudott annyira
magán, hogy néhány udvarias szóval résztve-
vőleg tudakozódott, beteg-e még Iloka kis-
asszony.

Az anya kissé elmosolyodott s Lajos ur-
ra tekintett. Azt hiszem, hogy már nem be-
teg, — szólt különös kiáltással.

Az ifjú reszkettett e pillanatban, mely
menyországgyal biztatta és pokollal fenye-
gette egyszerre. Szemei követték Bogáthy né-
getéseinek irányát s észrevette, hogy nagy-
bátyja kissé elpirul s félre fordítja fejét.

Most bejött Iloka is, sápadtan, bá-
gyadtan, oly gyöngének látszott, miúta fél-
teni keljéne, hogy összeroskad; de arcán
nem látszott semmi egyéb, csak a büszkeség
kifejezése.

Lajos ur sietett elbucuszni. Összelelke-
zett az öreg Bogáthyval, kezét csókolt Bo-
gáthy nének. Mindebben különös sem volt,
bar ma szokottál szívsebbnek, ünneplé-
sebbnek látszott e bucsuzás; de a mit más-
kor nem szokott, Lajos ur most Ilokanak

állá-pontunknak, ép úgy kötelességünk
figyelmeztető szavunkat a másik fél előtt
is felemlünk.

„Mi nevelésnek tartjuk most is
azt az állítást, hogy politikai értelemben
vett katonai párt, vagy (mint ellenzéki
lapok nevezik) katonai reactio léteznék
e monarchiában, mert az alko many min-
den gépezete és actiója teljesen szabad
a katonaság bármely részének minden
legkisebb befolyásától, holott h katonai
körök és rézetek a hadseregnek meg van
belélete és szervezeti érdeke, melyek ki-
fejezést nyernek minden közeg utján
egészen fel az uralkodóig. Hogy ezen
nagy körökben egyik másik tulbuz-
galomból tul ló a ezélon, hogy néha kellő
tekintettel nincsenek a politikai né-
zetekre és következményekre, azt né-
mely esetben tapasztaltuk és bíráltuk is.
Eppen ezért kell egyféléül tárgyilagossá-
gossággal és higg-átsággal viseitenni
ezek irányában, megadva az elismerést
ott, hol annak helye van és megtartva
a korlátokat a kritikában ott, hol erre
szükség van, fel nem fujni semmit, más-
felől azonban a katonai körök és intéz-
kedések is olyanok kell hogy legyenek,
melyek nemcsak az alkotmány külső ke-
reiteit tartják tiszteletben, de egyuttal
annak szellemét és a nemzeti érzületet
is. Főleg pedig nem szabad egyik fel-
nek sem az esetleges provocatiókra, na-
gyobb vágással és messzibb menő intéz-
kedéssel felelni, mint a mekkorát annak
elütése eligazítása és nem elkeserítése
követel. Mert különben könnyen folyta-
tása lehet és ezt józanul kívánni nem
lehet.“

Edelsheim Gyulai életrajza.

Edelsheim Gyulai Lipót báró 1826-ban
született Karlsruheban; apja volt az 1840-
ben elhalt Edelsheim Vilmos badeni minisz-
ter. Az osztrák hadseregbe 16 éves korában
lépett, és pedig az 5-ik chevauxleger ezredbe

is kezét csókolt, míg a többi leánnyal csak
kezet szoritott.

Tibor komor daccal tekintett oda. Ah!
tehát ez történt? Kevelen emelte föl fejét,
ugy nézett a leánynak szemébe, de mellébe
reszkettett a szív s a fájdalom jég hidegsége
borzongott át egész testén.

Lajos ur, mint valami fiatal ember, köny-
nyedén ugrott föl a kocsilüszre. Tibor nehé-
kesen lépett föl mellé, mint valami roskadozó
öreg. Lajos ur megcsördítette az ostort, s a
négyes fogat villámgyorsan kanyarodott ki a
kapun.

Egy darabig szót an ütök egymás mel-
lett a nagybátyja és unokaöcs. Tibor olykor
olykor egy-egy pillantást vetett nagybátyjára.
Még nem merde egészen hinni, a mit sejtett,
még ott uszált lelkében a kétségbeesés hul-
lámái közt a reménynek egy csillama.

Várta, míg nagybátyja megszólal.

Lajos urat azonban, ugy látszott, egé-
szen elfoglalják lovai: majd a rudassal, majd
az ostorhegyessal gyűlt meg a baja. Csak
nagyokára fordult Tiborhoz:

Mit gondolsz? Nem volna kedved meg-
próbálni a gazdátkodást saját szakálladra?
Nem szeretnél a saját urad lenni?

A bevezetés úgy hangzott, hogy Tibor-
ban a legjobb reményeket költötte fel újra.

— At akarom iratni a darvasi pusztát,
a te nevedre s hozzáadom a határos jákóhalmi
dűlőt. Hatszáz hold lesz az így együtt. Ta-
vaszszal majd házat is építtetek ott künn;
de azért megtartjuk az eddigi lakásodat is,
hogy télen át ne untkozzál ott künn a puszt-
án, itt fogsz lakni nálunk.

Nálunk? Az az egy szó mindent elmon-
dott. Tibor kétségbesetten hajította le fejét.
Ha nagybátyja most oda néz, az a halál-
padság az ifjú arcán sokról fölvilágosíthatta
volna a boldogságban uszó, de mégis bizonyos
kellemetlen szorongást érző hiu öreget.

De Lajos ur nem nézett oda, csak úgy
beszélt, szemeit folyvást a lovakon jártatva.

Egy évre rá hadnagy lett, s 1847-ben mint
másodosztályú százados a 38. gyalogezredhez
tétetett át. 1848-ban 22 éves korában mint
első osztálytályn százados a 6-ik vértés ez-
redbe lépett és itt maradt 9 évig, midön a
10. huszárezred ezredesevé és parancnokává
neveztetett ki.

A magyar szabadságharcot mint fiatal
vértés kapitány harcolta végig s így alkalm-
ma nyit több csatában megismeri a honvéd
hadsereg vitézségét. 1848 októberi napjaiban
Jellacsics alatt résztvett Bécs ostromában és
1849-ben O. tigner lovassági tábornok alatti
szolgait. Résztvett a bábolnai, a móri, lété-
nyi, szolnoki, ceglédi, cibakházi, isaszegi és
einkötai csatában. 1849. április 11-iken
a rákosi harcban megsebesült. Még e
hadjárat folyamán alhatt megkapta a katonai
érdemkeresztet és a 3-ik osztályú vaskorona-
rendjelt.

Edelsheim 25 éves korában már őrnagy
volt, egy évvel későbbben alezredes 31 éves
korában ezredes. Már mint törzskari tiszt
Vadmoden-vertéseit az ő saját módszere szer-
int tanított be s mikor a 10. huszárezred
ezredese lett, a lovas és lö betanításánál
használt módszere italanosan ismert lón és
óriási feltűnést keletett. A neunkircheni nagy
hadgyakorlatnál 1858-ban Edelsheim ezredes
engedélyt kért az uralkodótól, hogy a gy-
akorlat végével ezredével ügető lépesben vonni
hasson haza é. az ezred csakugyan négyes
sorokban ügetett el az uralkodó előtt. Az
egész lovasságban egyeből se beszélgettek
akkor hónapokig; a fiatal tisztek természet-
esen mellette voltak, az öregek ellene — és
így még négy év és egy hadjárat (1859) ke-
serű tapasztalatai kellettek hozzá, míg az üge-
tés megengedtetett a marsoknál. Az öreg
urak azonban még sokáig a mellett maradtak,
hogy az ügetés nem természetes, hanem
betanult mesterkélt járásmód és ennél fogva
az „anyagot rontja.“

A Francia- és Olaszország ellen viselt
1859-iki háboruban Edelsheim megállapítá
hírnevét mint lovasvezér. A magentai csatá-
ban nagyon kitüntette magát. Azon kritikus
pillanatban, midön a franciák Hartung és
Dürfeld dandárjait veszélyesen szorongatták
Edelsheim vitéz huszárij élén oly erővel
rohant az ellenségre, hogy az megzavarodva
hátrált. Canróbert marsall kis hűja, hogy a
huszárok kezébe nem kerülül és törz-
sármányának főnöke, Senneville ezredes ez alkalm-
lammal elesett.

— Értsük meg jól egymást, Tibor nem
azért mondom, mintha el akarnáld távolítani
magamtól. Azt ígértem apádnak, hogy fiam
gyanánt tekintelek s megtartom, a mit ígér-
tem. A megváltozott viszonyok nem változ-
tatnak ezen semmit. Reád nézve nem történik
egyéb változás, mint hogy ketten leszünk
ezután, a kik téged szeretünk.

Tibor még most is hallgatott. Nem
tudta, mit mondjon. Szívében úgy forrongott
minden s ajka mégis néma maradt.

Lajos ur közé esördített a lovaknak,
boszankodva, hogy öcsese oly nehezen akar-
ja megérteni, miről van szó. A lovak villám-
gyorsan száguldtak előre a havas, síkos uton,
minden pillanatban fölborítottással fenyegetve
a könnyű kocsit.

— Háhó! háhó! — esündesítette Lajos
ur a neki vadul lovakat.

Aztán ismét öcséséhez fordult:

— Hallod, Tibor, az ember nem okosan
eszeleksi, ha eitér attól, a mi a rendes szokás.
Jegyzed meg magadnak, fiam. Beláttam én
is, há! istennek még elég jókor. Asszony
nélkül üres a ház, a gazdátkodás sem folyik
ugy. a hogy kellene...

Az öreg szerelmes okokat keresett s
látzott arcán, hogy kissé belelázad ebbe a
a keresgélésbe. Olyan lasan, olyan szakga-
tottan jönnek ajkáról a szavak.

— Eleinte azt gondoltam, hogy téged
házasítlak meg; de nagyon fiatal vagy még.
Nagyon. Nem arra való... Majd tíz év
mulva.

Tibor nem mondott ellent nagybátyjá-
nak, még mindig hallgatott. Ez a makaos hall-
gatás lassanként egészen kiűtötte sodrából
Lajos urat.

— Felelj hát, — pattant föl a kis ur;
— van valami kifogásod választásom ellen?
Bogáthyék derék család, tekintélyes család,
irantad is jóindulattal viseltetnek s a mi
Ilokat illeti, teringettél! azt hiszem, olyan
leány, kivei akárki boldog lehet.

A solferinói csatában véres harca volt
osztály chasseurs d'Afrique-ka, melyet ezre-
dével nagy vehemensséggel támadott meg és
felkeseredett harc után, mely a huszárok kö-
zül öt tisztt és 68 ember életébe került, szét-
verte a franciákat.

Mint ezredes 1860-ban községi dandár-
nökká neveztetett ki, kevéssel azután átvette
Emsben az ujonnan alakított, egy önkéntes
huszárezredből és egy önkéntes zsidászred-
ből álló lovas dandart. Itt Edelsheim ajánla-
tára dandár-tiszti iskolát szerveztek, mely
az új tan apistolait képezte ki. E tanítás
gyümölése volt az 1863-iki lovassági gy-
akorló-szabályzat, mely majdnem változatlanul
nemsak maig fenáll, hanem melynek alapelvei
minden európai állam által elfogadtattak. A
nehéz lovasezredek öreg parancsnokai a for-
mat elfogadták ugyan de a rendeletek szel-
lemébe nem tudtak behatolni. Kivált a sok
és erőtetett lovagláshoz nem bírtak hozzá-
szokni az öreg urak, mely szerintök embert
és állatot tönkre tesz.

1863-ban, tehát 37 éves korában Edels-
heim vezérőrnagy a vanzsirozott. Az 1866-
iki porosz háboruban mint az első könnyű
lovashadosztály parancsnoka vett részt, a
nélküli, hogy alkalmat lett volna mint lovas-
sági vezér képességeit kitüntetni. Csak né-
hány jelentéktelen portyázás és előőrsi csa-
tározásnál parancsnokolt; de teljes képet al-
kottott magának a bekövetkezendő hadi műve-
letekről, s tudva van, hogy a königraetz,
csata előtt egy nappal előbb megmondta,
hogy a porosz hadsereg általános támadást
fog intézni.

Benedek táboraszerénye e nap estéjén
haditanácsot tartott, s azon nézetét indokol-
ta, hogy másnap a hadseregnek pihenést en-
gedélyezhet.

— Igen, ha az ellenség is engedélyezi
a pihenést. — hangzott az asztal alsó vé-
géről.

A ki ezt mondta, Edelsheim báró ve-
zérőrnagy volt. A fiatal tábornok erre kifeje-
tette nézetét, és másnapra Königsgraetznél
döntő csatát jelzett:

— Wo haben Sö's Prophezeien gelernt?
(Hol tanulta a jövendő moodást) válaszolt
Benedek gúnyosan.

Másnap megírte a hadsereg — a chlu-
mi ködöt. A porosz sereg készületlenül ta-
lálta a hadsereget.

Edelsheimet 1876-ban nagybátyja, Gy-
ulai gr. táboraszerény adoptálta és felső en-

A föllázadt indulatok az ifjú szívéből
már egészen föloltultak ajkájá. Szilaján vi-
logtak szemei s hevesen libeggett ajka. A
szenvedély kitörni készült e zárt mellből.
Már csaknem megragadta nagybátyja kezét,
már csaknem fölkiáltott:

— Az a leány az enyém lett volna, ha
ön közbe nem lép! Az enyém, mert én sze-
retem most is és nem engedem oda senkinek,
sen inek.

De abban a pillanatban eszméletlen tért az
örjöngő. Mit akar ő? Beszélhet ő így? Ha
Iloka hall ná, csak kinevetné. Igen, igen,
csak neveléses ifjone volt ő szerelmével,
álmodozásaival, míg a leány oly okos és
számító.

Szomoruan, csüggedten bajtotta le fe-
jét Tibor.

— Ohajtom, Lajos bácsi, hogy boldog
legyen; — szólt halkán, igen halkán.

Lajos ur ajkába harapott s keményen
rángatta kezében a gyeplőt.

— Nem örülsz boldogságomnak?

Boszankodás és fájdalom vegyült hang-
jába. Azt szerette volna, hogy mindenki mo-
solygó és elégedett legyen ma körülte.

— Neked táján okod lehetne panaszra,
— szólt aztán halkán akadozva, — többet
reméltél, jogosan várhattad, hogy általános
örökösöm fogsz lenni...

— Oh, nem a miatt, bátyám! nem!
nem! — kiáltott föl Tibor. — Ne higgye
rólam!

— Miért? — szólt Lajos ur. — És ha
ugy volna is, akkor sem tehetnék neked szem-
rehányást. Elismerem, hogy igen alapos okot
adtam e reményre. De nem fogod megbánni,
Tibor. Nem. Isten engem úgy segítjen, kár-
pótolni foglak.

— Bátyám!

(Folyt. köv.)

gedélyvel fölvetette az Edelsheim Gyulay nevet. Gyulay gróf halála után hatalmas vagyon örökölt, a zárand-vársándi, ujanáti, nagyhegyessi, magyi és dádi uradalmakat Magyar, a berezovici Horvátországban.

Családi viszonyok folytán rövid ideig rendelkezési állapotba helyezette magát s 1869-ben lovassági felügyelővé neveztetett ki, mely állásban 1874-ig működött, mikor a nyugatomba vonult Hayn gróf után átvette a magyarországi főhadparancsnokságot.

Edelsheim Gyulay b. 1673-ban nőül vette Kronau Friderika kisasszonyt, egykor ünnepelt szücsnőt.

Edelsheim Gyulay szigorú katona volt a kérielhetlenségig ridg. Ha valahol hibát vett észre, akár egyszerű közkatonával, akár generalissal állt szemben, nem válogatta szavait. Egy ízben egy dragonos-vezérest a gyakorlatnál saját katonái előtt annyira leszádított, hogy az hosszas halgatás után egyszerre sarkantyuba kapta lovát és elvágatott.

— Hova lovagol ön, ezredes ur? kiáltott utána csodálkozva Edelsheim Gyulay.

— A penzióba, kegyelmes uram, — válaszolt amaz.

Egy hét múlva nyugdíjba helyeztetett. Egy másik ezredeshez egy emigráns francia hercegi család ivadéka, midőn annak lova csökönködött, így szól svábos dialektusban, guyoosan:

— Tanuljon először lovagolni ezredes ur, ha lovas ezredet akar vezetni.

Természetesen az ezredesek nem maradt egységben, mint nyugdíjazásuk kéri.

Midőn egy ízben a lovassági szemlén egy igen kővér ezredes vezette előtte el az ezredet, a kit alig tudott cipelni nagy testi selye miatt lova, Edelsheim Gyulay röviden így szól a meglepett férfinak:

— Ezredes ur, ön hat hónapra szabadságot van, használja a bating kurát.

De sohasem követelt többet katonáitól, mint a mennyit ő maga is megtudott tenni. Egy lovas kapitány lova egy gyakorlat alkalmával nem akart átugrani az akadályon mely mögött árok volt. Edelsheim Gyulay erre saját lovát átugratott az akadályon és arkon s odakiáltott a kapitánynak, hogy kővess; de hiába sarkantyúzza az a lovat, hiába verte korbácsával, az megkötötte magát.

— A lovas a hibás, nem a ló, — szól Edelsheim Gyulay, s ráült a makacs lóra, a másik percében pedig átugratott rajta az akadályon. Erre a kapitány újra megpróbálta az átugratást és ki is törte a nyakát.

Ha kérelhetlen volt is Edelsheim Gyulay a bírálattal szemben, az érdemeket is tudta méltányolni, s kivált nem zárkózott el a szakszerű véleménynyilvánítások elől, még akkor sem, ha azok ellenkeztek az övéivel.

Mint lovassági felügyelő, működését teljes siker koronázta. Az ő keze alatt az osztrák-magyar lovasság vizsnyanyerte régi hírnevét s habár a csataterén nem is nyitott eddig alkalom kipróbálni, más államok szakértőinek általános véleménye is az, hogy az osztrák-magyar lovasság kiképzés és kitűnőség dolgában az Edelsheim-féle rendszer folytán az első helyet foglalja el Európa hadseregeiben.

A magyar fővárosban a báró ismert alak volt. A társadalmi életről nem húzódtott vissza, részt vett a balokon, estélyeken, lövészekben, és hódító szépségű neje a főváros egyik ünnepelt hölgye. A mily merev volt Edelsheim-Gyulay báró a szolgálatban, ép oly jóvalis a társasági életben. Sok tré-

fás anekdota szállong róla, de a legfőbb de rültséget az az eset keltette, midőn 1876-ban Füzess-Abonyból Vámos-Gyökre utazott és a vonat, a melyen volt kísérelt. A báró megvizsgálta a pályatetet s rájött hogy a bajoka a talpfák rothadása volt, tehát kupéjába vett két ilyen korhad talpfát, a fővárosba hozta azokat és a pályaháztól egyenesen Tolnay vasutigazgatóhoz vitte bemutatni.

Beleélt magát teljesen az itte i viszonyokba, és hogy a kötelek annál biztosabb legyen, mi 3t Magyarországhoz fűzi, megszerezte a magyar állampolgári jogosultságot. Mint ilyen cágja a főrendiháznak és néha el is ment az ülésre.

A tavalyi országos kiállítás egy banketjén a főhadparancsnok sajnálkozva említé, hogy ő nem tud magyarul, de hozzátette, hogy fia helyre hozza, a mit elmulasztott: az egész magyar.

Az itu Edelsheim-Gyulay báró nemrég jegyezte el a magyar arisztokrata családok egyikének szép leányát, Odessaiak hercegi kisasszonyt, Tisza Kálmán unokahúgát.

Ez is egy kapcsolattal több közte és a nemzet közt

sze van. A népkert dacára hogy az egész várad-utcai rész és a piacon egy jó részének használatára nagyon is alkalmas volna, el van hagytva, kevesen keresik fel. Nem is lehet rajta csodálkozni. Az ülépadok benne nagyon szegények kevés is s ami fő a kertésze: goromba. Idegen ember nem tudja, hol rajta a bejárás. Vagy ugyan két tekintélyes kapuja, hanem azokon be menni lehetetlen, azon egyszerű okból mert mindenkor zárva vannak. Ezek mellett van egy aig észrevehető kis tolvaj ajtó, melyet még annak is keresni kell, aki már egyszer szerencsés volt rajta át juthatni. Bizony szerecsene kell hozzá! Először mert nem tudja az ember mikor találja biztosan nyitva, másodsor azért, hogy az az ajtóban álló ember nem fog-e valami kifogást találni a belépő becses ábrázatján?

Belátom szerint olyan kertnek, melyet népkertnek neveznek a nap bármely szakkában nem csak az uriasnak kinéző emberek előtt, hanem a szegényebb néposztály előtt is nyitva kell lenni, hogy ott gyermekekkel üdülést kereshessenek. Kegyelmes padokról kell gondoskodni a kert minden részében, hogy a közönség ne legyen kénytelen azoknak a régi, kényelmetlen, elkorhad deszkákon ruháját bepiszkolni. Mindenek előtt pedig tisztességes magviseletű nem pedig baszkodó goromba kertész kellett ott alkalmazni, aki elég neve etlen mivel embert is kiküldeni a kertből azért, mert épp gyermekekkel, gyermek kocsival talál a kertbe be-menni. E hó 15-én délelőtt történt velem. Természetesen bátorságot vettem magamnak megkérdezni, hogy ki jogosította fel őket arra hogy a gyermek kocsival oda vitt gyermekeket a kertből kitalta. Felele: A Polgármester! Ezt én neki nem hiszem, mert én a polgármester urat sokkal humánusabban és a közönség érdekeit sokkal inkább szívén viselő embernek ismerem, de meg azért sem, mert ezen kertészről már többször hallottam panaszkodni. Egy gyermek kocsit mindenestől együtt sem igen tesz ki 30—35 kilogramm, s így a kútonban is kemény sétautó annyit nyomot sem hagy, mint egy közép termétt ember lépése. Az erdőre vinni a gyermekeket kocsin nem lehet, az messze van, a helyi vasút pedig azt fel nem veszi. Azt sem lehet kivánni, hogy a család órák hosszáig tartsa, vagy hurcolja ölében a gyermeket, azért hogy a kicsi jó levegőt élvezzen. Nézzük csak meg a budapesti múzeumkertet, élvezet nézni azt a gyermekereget, mely ott naponta gyalogosan és kocsiban fekvő elvezi a jó levegőt. Az ilyen közterek valóságos áldást képeznek a kicsikék fejlődésére. S ettől fosszunk meg őket egy baszkodni szerető kertészért? Ez az ember képes azt hazudni, hogy ő semmiféle fizetést a várostól nem huz, hogy ő kegyelemből gondozza azt a kertet saját pénzéből. Ő veszen sarlót és sprórt és mast. És hogy ő csak azért nem akarja az a kertet odahagyni, mert a renoméját (?) nem akarja elveszíteni. Ne hogy azt mondják, hogy ő képes volt azt az ő atyai gondjaira bízott kertet odahagyni. Állítása szerint 25 esztendő óta a kertbe gyermek kocsival be nem ment senki. S hogy ő neki még vasárnap is ott kell tölteni az idejét, nehogy disznót, vagy tehenet behajtsanak. Kérdeztem tőle mert nem kér fizetést? Felele: mert nem adnak.

Ilyen ember rontja a Polgármester ur renoméját, idegen emberek előtt. Beszél tüköt, bogarat össze, vissza, csak hogy kintjék, hogy ime az ő kegyelmeségének köszönhető, hogy lábamat ezen szentéjbe betehettem.

— Jó, tizenötöt.

— De a négyszögletű asztal miatt fölötte kellemetlen, lehetetlen tizenötöt meghívunk.

— Akkor tizenhatot?

— Ah, nem! Tizenhatot nem. Ugy tün nek fel mintha haragudnának egymásra! Minden oldalon hét személy, az asztal egyik végén te, a másikon én . . . nem, oly távol nem ülhetek tőled!

— Drága kicsikém! . . . Tehát tizenegyet?

— Igen tizenegyet . . . Az legjobb lesz. Most lássuk a vendégeket. Lehetőleg oly embereket válasszunk, kik ismerik egymást, e nélkül fészkes hangulat uralkodnék.

— Teljesen igazad van.

— Mit gondolsz Fiamarende urról és nejeéről. Ők mindig oly előkények voltak irányomban.

— A férfi nagyon unalmas!

— De a nő oly szeretetreméltó!

— Irom tehát: két Fiamarandé . . . Mit szólasz a kis Marveryhez?

— A nő nagyon unalmas!

— De a férfi oly szeretetre méltó! Négy között két szellemű vendég, — egészen jó beosztás! . . .

— Én Dupastrel-ék?

— Az atyát, anyát és három leányát gondolod . . . az egész családot?

— De sok látogatással tartozunk nekik . . . ezenkívül csak a két idősebb leány társaságát kerestük.

— Azonban mindaddig négy vendégünk van.

— Nem lehetne csak az atyát és anyát meghívni a leányok nélkül?

— En a leányoknak adok előnyt, mert fiatalok, míg az atya és anya . . .

— Csak ne sokat barátom. Tudod a nagy lakoma unalmas és fészkes. A társalgás oly könnyen megakad, és a lakodáshoz hasonló . . . Nem, legfeljebb tizenötöt.

— Csak ne sokat barátom. Tudod a nagy lakoma unalmas és fészkes. A társalgás oly könnyen megakad, és a lakodáshoz hasonló . . . Nem, legfeljebb tizenötöt.

Levellem az igazságtól polgármester urhoz intéztem s hiszem hogy ezen odiosus ügy a „népkert ügye” a Polgármester ur által valahára megoldást fog nyerni s az az ajtón álló cerberus pedig, ha 25 évig boszantotta gorombaságaival a debreczeni közönséget, a 26 ik esztendőben azt már nem fogja tenni. Minden esetre ajánlatos lenne vele megértetni, hogy ő van a publikumért, nem pedig a publikum ő érette. Ha pedig az utat valaki akár a eszmája sarkával, akár gyermek kocsival feltöri, az ő kötelessége azt minden szó nélkül elsimitani. Azért neki fizetése van. Többek nevében tisztelettel kérem a Polgármester urat, térje le már egyszer valahára alaposan ezen embernek szarvait.

Dr. Kiss Károly
budapesti tanár.

Napi hírek.

Aug. 2-ika Vasárnap délelőtt az aug. 2 rendezendő ünepegy tárgyában egy szép értekezletet tartott főiskolánk tanuló ifjúsága melyre még vidékről is több hazafias érzelű ifjú berándult. Kövendi Dénes esk. felügyelő üdvözlővén az értekezleten megjelenteket kéri a tanuló ifjúságot választson elnököt, ki a gyűlést vezesse, s a további intézkedéseket megfigye. Kövendi Dénes esk. fel. közfelkiáltással elnökül választatik: a benne helyezett bizalmat megköszönve felhívja az értekezletet jegyző és bizottsági tagok választására.

Jegyzőül: Szolnok y Gerzson; bizottsági tagokul: Bereczk Sándor, Szabolcska Mihály, Tóth István, Deák Ferencz, Mindszenti Imre Csécsi Gyula, Zivuska Ferencz, Kajári Lajos Molnár József, Kató Mihály, Bészler Kálmán, Nagy Kálmán választattak meg. Az emlékbeszéd megírására Nagy Kálmán 4 jh. kérést írt; szavazásra pedig Szabolcska Mihály és Bereczk Sándor. Egyszer mind elnököt és jegyzőt megbizta az értekezlet hogy a hazafias ünnepélyen való közreműködésre az illető egyeteket hívja meg Szolnok y Gerzson jegyző.

A debreczeni ügyvédi kamara választmányai által közzét téve, miszerint Dr. Szabó y Lajos kunszentmártoni lakos ügyvéd a kamara ügyvédi lajstromba felvett. Kelt Debreczenben az ügyvédi kamara választmányának 1886 július 11-én tartott üléséből.

Közgyűlés A debreczeni h-náasi vasút igazgatósága holnap, kedden, tartja évi rendes közgyűlést.

A deb. ev. ref. főiskola 1886 86-iki akadémiai tanszakaról Csik y Lajos igazgató tanár szerkesztésében megjelent a 150 lapra terjedő évkönyv. Legközelebb visszatérünk ez évi jelentésre.

Az erdélyrészi kirándulás, szeptember 4-ikére hazaszatást az erdélyi lapok nagy sajnálattal vetik tudomásul, azonban most is biztosítják a résztvevőket, hogy ugyan azt a szívélyes vendég szeretetet fogják találni szeptember negyedikén is, melyet most találtak volna. A „Kolozsvári Közlöny” a következőket írja: „Az erdélyrészek magyarsága a testveri szeretet meleg érdeklődésével tekintett a dr. Debreczen felé. Szerény, de őszinte ősi vendég szeretet mellegével várja a földi henitársait. Hozza tehát őket az isten mielőbb körünkbe. — Az

— Akkor kedvesem egy Dupastrel sem . . . Bouvenjou asszonyt?

— Nem gondolnász arra, hogy Marveryekkel együtt hívd meg. Bouvenjou asszony volt a közvetítő házasságunkat.

— És ezért haragszunk egymásra?

— Természetesen! Mit szólasz Dufré asszonyhoz? Ébéd után egy keveset énekelni fog . . . pompás hangja van.

— Igen, de ebéd alatt egy szót sem szól. Rendkívül ostoba! . . . miudamellét jegyezd fel nevét.

Dufré asszonyval — öt . . . veünk hét . . . Még hetet kell találnunk.

— Most valamely híres szónokot keresünk . . . Ha Chervillet meghívóuk?

— Szerdán? Minden szerdán zeneestély van Monaux asszonynál és a világon semmi sem bírája Chervillet, hogy ez estélyről elmaradjon.

— Akkor egy festőt? . . . Vernissel?

— Ő a kiállítás tartalma alatt szünetlenül el van foglalva, no, de azért meghívhatjuk. Ah nem, lehetetlen! . . . Feledem, hogy Fiamarandé asszonyal nyílt haragban van, mióta vonakodott képét nyíltani, mivel nagyon soványnak találta.

— Mindenesre kell egy festőt hívnunk! . . . Talán Francoourt! Modelljeitől nem felhívjuk, mert ő csak — állatokot fest.

— Nejét mellőznünk kellene. Azt beszél nagyon könnyelmű nő! . . .

— Neje! . . . Schova sem hívják nejét és úgy látszik Francoeur nem bozaukodik e miatt; nem jó tekintetbe!

— A Singleton-ok! Mindig oly barát-ságosak . . . És mily szép ruhában jelent meg Singleton asszony menyegzőnkön.

„Ellenzék” lelkesedéssel vélyesebb fog nyeket. — Midőlyi sajtó szpedig annak, halasztatott, nagyobb társnek azok is, alatt, kénytelenban részt ne.

— Odry örvenetes hirtel vezetés társaság Debrvasárnap versenyt több vidéki mindeütt nagy hangverseny irtak a lapok. Most újabb színház kitűntak a társaságben fognak fezenben ez a cséuk s előre.

— A tegszinezetet mutólytték az erdőgyületet, stb. zene kara játsViimosba holgyült össze, s jett. De megrendetlenség u berugott atyaf meg, hogy egy rendőröknek is.

— Fazelgatója a napotavi szabadságtanulmányt. Ez alkalommal mezbányai va tes reálisokai czára meg.

— Fötis miut értesült van a gasteinli zónag, erösítőle mel közölték kívánjuk, hogy ben terhesen punk ide mi k.

— Kedé szombat este szino saját nyvörökerezett egy melyen Nyireg kelóbb körökó Gyula nagyhír mely mellett a tak fiatalok és ven par tánczó vetkezőket jegi Giella, Máár Jolán, Mocz Il Erzsé és Gizell Márky Ida, Kö Kozanyi Imrén Konti Gyuláné, Károlyné, Drás zsefné, stb. ur.

— Névmi debreczeni l köügymiszteri e rosított.

— A látvgyunk ki. M e 8000 ftt bevétel ime már egy t A budapesti U kezik városunk előadásait a nag E társasággal i az ő idomított rostan igen sok érdekes mutatve.

— Meglót említettük már József érs-jemén Reginát megótt közhiedelem, m rösített terhelótt, hogy gaz fegyvert és lött rögön letartózz az egész falu ú ujjában teljesen lünk, a megejtet hogy a szakácsai követekeztében dája lötte meg,

— Debrecsága tegnap, j nász termébe u László, jegyz Gyula, jelen tagjai teljes szá kes dolog vitatta pontot a gazda következőkben legelő felh k o z o l a g. D. terjesztett a gá pon jait a bizott. a tanács és közt ti elő. A beadv.

A hetes számu diner.

Jacques Normand.

Davitl Fülöp barátom körülbelöl nyolcz hó előtt vett nőül egy igaz szépségű leányt, kiből asszonyka lett. Hazasélete oly boldog volt, a milyen csak a földön képzelhető, mert mindennel bírt, mi ehhez szükséges: tisztelt, szerető, egészség, vagyon és vidim kedélyvel. Ennek dacára Fülöp barátom, a mint egyszer dolgozószobájában csevegtünk, hirtelen igaztoltan szót hoztam:

— Nem! . . . nem! . . . Te boldog nőtlen ember, nem is gondolnád mennyi bajt, mily kellemetlenséget okoz egy oly egyszerű dolog, mint néhány barátot megvendégelni! Halld tehát! Bámulni fogsz és számalmasan mosolyogni.

Mult hó végén én és nóm, a mi bál istennek nálunk gyakori eset, bizalmas tetea-téteben ültünk, mert mi még mindig azon boldog állapotba élünk — s remélem az aha megszűnni nem fog, hogy kettőnk társasága a legnagyobb élvezet és gyönyör.

Kényelmes karszékekben elnyújtóva, könnyű feillelegetek eresztgettem cigarettámból miálut Geneviére felolvasott. E kel emefoglalkozást esetleg neked is melegen ajánlalom. Lassanként a felolvasó térére hanyatlott az unalmas könyv és elhallgattunk; Geneviére álmadozó tekintettel vizsgálta a szőnyeg arabeszkjeit, míg és füstkarikákat futtam a levegőbe.

Rövid szünet után megszólalt nóm:

— Mikor fogunk tehát diner-t adni? Egyszer már határozunk kell e dologban.

Féltészeáltam fontos foglalkozásomat s fejemmel igenlőleg bólintottam. Azután így szólék:

Jól érezzük magunkat egymás társaságába, nem örömet hívok vendégeket; mégis egyszer végeznünk kell, vagyis inkább . . . kezdeni.

— És miféle napot választunk? Kérdés Geneviére. Fejemelkedtem kényelmes ülőhelyből s irópczomról egy nagy naptárt vettem le. Tudod, hogy mindig kilöncöz voltam, így pl. kizárólag azon nösszu naptárt használtam, melyet közgazgatási naptárnak neveznek; ez mint a kárórnika szétvágható a hónapok szerint beosztva, minden nap számára jegyzékkel van ellátva s anélkül, hogy előbb a leveleket fordítani kellene, hasznáható. Egy ily naptár szükséges, hogy az ember boldog lehessen.

— Legelőször a napot kell meghatározunk, szóltam nómhoz. Vasárnap? . . . Lehetetlen! A család ebédet miat seuki sem jöjjön el. . . Kedd? Bérlet előadás a „Theatre Francais” ban . . . Csütörtök? valamint Szombat? Ugyanazon nehézség az olasz színházban. A hét napjai közül tehát csak három marad: hétfő, szerda és péntek. — Péntek semmi esetre sem . . . Nem marad más hátra, mint hétfő és szerda közt választani. Most lássuk a hónap hányadik napja. Felütém nagy naptáromat.

— Márczius . . . márczius . . . It van . . . Hétfő, 5 ik . . . Szent Ágoston . . . Szerda 7 ik . . . Szt Szaniszló.

— Melyiknek adsz előnyt? . . . Szt. Szaniszló vagy Szt. Ágostonnak?

— Szaniszlót vidunabban találom.

— Jó, maradjunk Szaniszlónál. . . Tehát szerda, márczius 7 . . . És kit hívjunk meg?

— Csak ne sokat barátom. Tudod a nagy lakoma unalmas és fészkes. A társalgás oly könnyen megakad, és a lakodáshoz hasonló . . . Nem, legfeljebb tizenötöt.

— Csak ne sokat barátom. Tudod a nagy lakoma unalmas és fészkes. A társalgás oly könnyen megakad, és a lakodáshoz hasonló . . . Nem, legfeljebb tizenötöt.

(Folyt. köv.)

szelt polgármester hogy ezen odiosus y e" a Polgármester as fog nyerni s az dig, ha 25 évig bo la debreczeni közö n azt már nem fog jánatos lenne vele publikumért, nem e. Ha pedig az utat arkával, akár gyer telessége azt minden zért neki fizetése ztelettél kérem a e már egyszer va nek szarvait.

Kiss Károly
budapesti tanár.

ek.

árnap délelőtt az tárgyában egy szep ánk tanuló ifjúsága bb bazaarias érzelmű és esk. felügyelő megjelenteket kéri elnököt, ki a gyű tészkeket meg e s ek. fel. közfel. t: a benne helye tek felhívja az érte tagok választására rerson; bizottsági Szabolcska Mihály, z, Mindszenti Imre rencz, Kájari Lajos y, Bészler Kálmán, mag. Az emlék gy Kálmán 4 jh. S z z a b o l c s k a Sándor. Egyszer ebbizva az étekez elyen való közre teket hívja meg vődi.

rvődi kamara vá usk, miszerint Dr. artoni lakos ügy szromába felvete ügyvédi kamara as 11-én tartott

orecezen h-nási kedden, tartja évi skola 1885 86-iki k y Lajos igaz meglete a 150 közelebb vissza

irándulás, szep az erdélyi lapok adomásul, azonban sztevéket, hogy ég szeretetet fog edikén is, melyet zeszvári Közösség erdélyi résznek ma melög érdeklőd Debreczen fel. legszeretet melet t. Hoza tehát törünkbe. — Az egy Dupastrel-t nyt? ra, hogy Marvey unvenjoul asszony nai. ak egymásra? szolász Duitréne keveset énekeini t egy szót sem . miadamellett

öt... veünk inunk. szónokot keres hivatók? zeneestély a világon semmi gy ez estélyről ... Vernissel? ma alatt szinte azért maghív... Feledem, nyitit haragbau s-festeni, mivel festőt hívunk! eljeitől nem fél okat fest. lenne. Azt beszé em hívják nejt a bo-zaukodik e ndig oly barát ruhában jelent egzőnkön.

„Ellenzék“ és „Magyar Polgár“ hasonló lelkesedéssel ír, s melög azavakkal a legszélyesebb fogadtatásról biztosítja a debreczenieket. — Mi csak örülnékünk úgy az erdélyi sajtó szívélies nyilatkozatainak, mind pedig annak, hogy e kirándulás septembe-re halasztatott, mert akkor bizonyára sokkal nagyobb társaság fog összegyűlni, s eljölhetnek azok is, kik ép most, a fűrdői saison alatt, kénytelenek lettek volna a kirándulás-ban részt nem venni.

— **Ordry Lehel Debreczenben.** Azon örvenetes hírt közölhetjük, hogy Ordry Lehel vezette alatt alakult hangversenyző-társaság Debreczent is utba ejti s itt a jövő vasárnap f. hó 25-én nagy hang-verseny-t fog rendezni. A társaság már több vidéki nagy várost látogatott meg s mindenütt nagyzerű kitüntetésekben részesült. A hangversenyegyesé számaírói elragadtatással írták a lapok, s különös az Ordry énekéről. Most újabbban S o l y m o s s y Elek a nép-színház kitünő komikusa és neje is csatlakoztak a társasághoz, és ezek először Debreczenben fognak fellépni. — Solymossyhoz Debreczenben ez alkalommal lesz először szerencsenk s előre is üdvözöljük őt.

— **A tegnapi vasárnap szintén élénk színezetet mutatott a város.** Délután előzőlötték az erdőt, a népkertet, a csolnákázó egyeletet, stb. Az erdön Magyarok kedvelt zenekara játszott, ugyanők jät-zottak este a Vilmosba hol nagyszámú és díszes közönség gyűlt össze, s mulattot zamatos zenéjök mellett. De mégsem mulhattott el a nap minden rendezettség nélkül. Az orjárat 4 csavargó berugott atyafit kísért be, kik nem elégettek meg, hogy egymást bántalmazzák, hanem a rendőröknek is juttatták a jóból.

— **Fazekas Sándor, realiskolának igazgatója** a napokban fogja megkezdenei egy havi szabadság idejét, melyet egy nagyobb tanulmányt megtevére fog felhasználni. Ez alkalommal tanulmányozni fogja a körmőzbányai valamint a felvidék több nevezetes realiskoláinak rendszerei végül Koritniczára megy.

— **Főtiszt Révész B. püspök urnak,** mint értesülünk, szemmel látatolag javára van a gasteini fűrdőzés; izmaira villanyozó-zólag, erősítőleg hat a kitünő viz. — Örömmel közöljük e jó hírt lapunk olvasóinak s kívánjuk, hogy teljesen helyreállva, friss erőben térhesse vissza szeretve tisztelt főpapunk ide mi köztünk, az ő metropolisába.

— **Kedélyes multság volt** a múlt szombat este Nyíregyházán. Az ottani kaszinó saját nyári helyiségben a noegylet és vöröskereszt egylet javára rendezte az estét melyen Nyíregyháza hölgyvilága a legelőkelőbb körökben is képviselve volt. Benczi Gyula nagyhírű bandája szolgáltatta a zenét mely mellett a hajnalpír virulásiég mulattak fiatalok és öregk Az első negyest negyven pár táncozta. A hölgy koszoruból következőket jegyezte fel tudósítónk: Farbaky Gizella, Máar Margit, Maár Etelka, Starek Jolán, Mocz Ilonka, Korányi Anna, Szeszbay Erzsé és Gizella, Boros Jolán, Márky Anna, Márky Ida, Kovács Bella Farbaky Józsefné, Kuzanyi Imréné, Starek Fereneczné, Dr. Kóti Gyuláné, Rosenbergné Emilé, Szesztay Károlyné, Dráskóczy Sámuelné, Kovács Józsefné, stb. urhölgyek.

— **Némagyarosítás.** Schaffer Sándor, debreczeni lakos, zongora hangoló, nevét belügyminiszeri engedéllyel Szendrőre magyarosította.

— **A látványosságokból** nem igen fogunk ki. Merkei osszeszedte sátrát s 8000 ft betétellet megrakodva eltávozott, s ime már egy újabb látványosság kínálokzik A budapesti O r p h e u néhány tagja érkezik városunkba, s a héten már megkezdik előadásait a nagyerdőn a Dobos pavillonban. E társasággal lesz M o n s. C h a u g e u x az ő idomított kutyaival, melyeket a fővárosban ige sokan megnéztek mint rendkívül érdekes mutatványokat.

— **Meglötte a cselédjét.** Annak idején említettük már lapunkban, hogy R e i s m a n József érm-jemni lakos szakácsnőjét, K i e i n Reginát meglötte. Legalább ez volt akkor a közhiedelem, melyet a meglötte maga is megerősített terhelo vallomásaival, midőn azt vallotta, hogy gazdája felhevülésében ragadtott fegyvert és lötte meg őt. A vádat akkor rögtön letartóztatták, daczara annak, hogy az egész falu ártatlanua: tartotta őt. Miut újabbban teljesen megbizható forrásból értesülünk, a mezejtett nyomozás folytán kitünt, hogy a szakácsnőt, ki időközben súlyos sebe következtében meghalt, csakugyan gazdájja lötte meg, a ki most fogságban ü.

— **Debreczen város gazdasági bizottsága** tegnapi, július 18-án a varoshaz kistanács termében ülést tartott. Elnököt R a b L á s z l ó, jegyzőkönyvet vezette Király Gyula, jelen voltak a gazdasági bizottság tagjai teljes számmal. Az ülésen több érdekes dolog vitattatott meg, s azokból néhány pontot a gazdaközönség iránti tekintetből következőekben említünk fel: A sertés legelő felhatszámolására vonatkozólag. Dolí Mátyás egy beadványt terjesztett a gazdasági tanácshoz, melynek pontjait a bizottság úgy fogadta el, hogy azt a tanács és közgyűlés elé pártólólag terjeszti elő. A beadvány értelme következő: A

hortobágyi sertés legelőkn alig van már öt nyáj, mert a többi mind elhajtottak. Az öt nyájban körülbelül 1500 sertés van, de ezek nagy részét is elhajtják a napokban. Most a dus, — kövér jegelő nyájénél marad, — míg a Hortobágy többi részén az állatok a nagy inség miatt valóságos éhhalálnak vannak kitéve, ugy hogy ha 10 nap alatt legelőt nem kapnak, elfognak pusztulni. Dolí Mátyás ez okból kéri a bizottságot, hogy intézkedjen oly módon, hogy a szarvas marhák hadd hajtassanak át a sertés legelőre, melyet a nap különben is, közzszólás szerint meg fog emészteni. A bizottság ez indítványt magévá teszi. Az 1886. évre szolgáló legelőtési kikötés megállapítása. A számvétség egy tervezet terjesztett a közgazdasági bizottság elé a legelőtési kikötés megállapítására nézve, mely általában s részleteiben igen kevés módosítással elfogadtatott. — A tervezet kivonata következő: A hortobágyi legelőföldeknek az adója mindössze 23852 forint, míg a kivehető feher 75733 frt 23 kr-ra rug. Ezen összeget a legelő területekre kell elosztani, s az elosztást a számvétség következőleg teljesítette. 1.) a hortobágyi területet terhelo 46281 frt 45 krajczár a házbirtokosok 21175 frt — számszójárai után felesztva, számszrai egység 2 frt 50 kr-ral tervezetvén, a kivetendő összeg tesz 48697 frt. 2.) az ökörjáratot terhelo 3126 frt 20 kr a házbirtokosok 2180 számot tevő ökre, bikája után felesztva 1 frt, 50 krajczár, kivetendő lenne 3270 frt. 3.) A juhjáratot terhelo 8372 frt 93 kr. a 24550 darab juh után felesztva darabonkét 35 krajczár, kivetendő lenne 8592 frt 50 kr. Összesen tehát a kivetendő összeg 60560 frt 40 kr. A bizottság legelőtési kiucsat magá-ávé téve, azt a közgyűlés és tanács elé fogja terjesztetni. Felmerült még a következő indítvány is. A megnyáiban a nyári és még folyton tartó hortobágyi szárazság folytán nagy inség ütött ki, a tanács, elé azon indítvány fog terjesztetni, hogy engedjék meg, miszerint minél-előbb kihajthassák a marha birtokosok, előleges bejelentés mellett, azonban csak saját kaszállójukon belől marhákat a cser-kaszálókba. — Ez indítvány elfogadtatván, azt a bizottság jóváhagyás végett a városi tanács és közgyűlés elé fogja terjesztetni.

— **Verekedés újra.** A Szikszay téglavetőjében a munkások között még sem akar szünni a verekedő hajlam. Ép az elmúlt éj-jel is verekedés támadt, a mixer is egy munkás nejt súlyosan megsebesítették.

— **Azon verekedés ügyében** melyet már legközlelebbi számunkban említettünk, ifj. Csáky Sándor magyar júsás bojtar mai napon kihallgattattott, s azt vallotta, hogy véletlenül ütött, mert csak a Ludán ütést akarta elkerülni; e kapitányág már az ügyet áttezte az ügyészséghez. Csáky igeu szép szal legény s nem rossz természet. hanem 10 évig sörvitte a kellemetlen dologba. — Ludán még mindég eszméletlenül fekszik, s felegyulasá-hoz nagyon kevés a remény.

— **Fiume helyett Győr.** Az orsz. tűzoltó-szövetség központi bizottsága — miután Fiumében az idén a kongresszus nem tartható meg — érikezésébe lépett a győri tűzoltósággal az iránt, hogy a nagy gyűlést ott tarthassák meg. Ezt az országos közgyűlést a legutóbbi selucezbányai kongresszushoz hasonlóan tervezik, vagyis olyannak, hogy azon a tűzoltóságok csak egyes megbizottak által képviseltessek magukat.

— **Gyász.** Fajdalmas csapás érte Oláh Károly urat, Hajdu megye első ajgyzójét; neje, gyermekeinek szerető édes anyja hosszas szenvedés után kiszenvedett, — pedig oly ifju volt még, az életnek annyi kedves öröme váraokozott volna rá — s mégis itt hagyta a jóbarátokat, a csevegő gyermekeket, a szerető férjét, hogy elmenjen abba a másik világba, hol a rózsának nínoseuek tövisei. Béke poraira. A család következő gyászjelentést adott ki: A mely fájdalom le-sújtó érzetével tudatjuk forrón szeretett nóm édesanyánk, leányom, testvérünk, illetve sógoronk O L A H K Á R O L Y N É Bogdán Irmán f. hó 18-án d. u. 2 órakor, életének 26 ik, boldog házasságának 4 ik évében hosszas szenvedés után történt gyasoz elhunyt. A megboldogultnak földi részei f. hó 20-án d. e. 11 órakor foznak a földesi kis temetőben eltemettetni. Mely végtisztséggyétre a az elhunytak rokonai, ösm-rosői meghivatnak. Kelt Fűdesen, 1886 évi július hó 18-án. Oláh Károly, gyermekei: Margit és Barnabás, özv. Bogdán Zsigmondé, s gyermekei: Teréz, férjével Oláh Imrivel s gyermekeikkel Gábor és Zsigmond. Dr. Oláh Miklós, Oláh Gyula nejjével Sátrány Ilonával, Béke lebegjen porai felett!

— **Milyen idő lesz a héten.** Az időjárás tényezők jelen állásában a jövő hétre, ennek első felében szörványos esőkkel, itt-ott zivatarral változó szelebb idöt várhatni, mely utána esendesebb, szárazabb és meleggebb lesz.

— **Július hó emléknappai.** Egy külföldi hírnap a következőkép állította össze a világtörténelemből július hó emléknappjai. Július 18-án haltak meg Bouillon Gottfried (1100) és Patarca (1474) s e napon (1870) adta ki a római pápa a csalhatatlansági nyilatkozatot. Július 20-án Tegethoff (1886) tönkverte Lissa mellett az olasz hajóhadat, 1829 és 1877-ben az oroszok keresztül vonultak a Balkáon, 1820 tört ki forradalom Napolyban július 21-én 356-ban Kr. e. született Nagy

Sándor, 1718-ban köttöték meg a passarovieri békét, 1831-ben felesküdtő I Lipót a belga alkotmányra s 51 évvel későbbben ugyane napon leplezték le szobrát Laekenben. Július 13-án; 1793-ban Chorday Charlotte meggyilkolta Maratot, Kulmann rálőtt 1871-ben Bis-markra Kissingenben; a cancellálra e nap különben is fontos; 1870-ben e napon hagyta el Benedetti Emset, s 1878-ban az ő elnöklei alatt kötik meg a berlini szerződést. Július 15-ke emlékeztet I. Napoleon elfogatása által (1815-ben) és hogy III. Napoleon ellen e napon adta ki a porosz király (1870) a mozgósítási parancsot. Mahomed futása 622 szintén e napra esik. Július 1-én volt a teutoburgi csata, és I. Napoleon parntr szállása Egyptomban. (1798) E hó utolsó napján huuyt el Loyala, a jezsuita-rend alapítója (1556) és Petőfi Sándor (1849).

— **Halálózas** G u t t m a n n József volt debreczeni lakos, ki mint uradalmi titkár volt alkalmazva gróf D e s s e w f f y Miklós birtokán, mint mely részvétellel értesülünk f. hó 17-én meghalt Bécsben. A derek ifju, ki a gazdasági tanulmányt Debreczenben végezte, városunkban széleskörű ismeretségrek érdemelt s így halála s ámos helyeken fog fájdalmat kelteni.

— **Egy jó házból való fiu** tanulóul felvétetik B e r e n c s y Géza túszer és vaskereskedésben Nánason.

— **II. Lajos király és a szobrásznó.** Az elhunyt Bajor királyról annak idején Ney Erzsébet szobrásznó, a híres franczia marsall rokona, fészített nagy álló mitátt. A király csak hosszas rábeszélés után ált a művésznek, kinek megvölt tiltva hozzá közeledni vagy szólni. A méltóságos természetű, előkelő művész nem boldogult volna a durcásan ülé királlyal, ha nem jut a gondolatra, hogy kedvencz költőjét, Goethe „Iphigeniat-ját ne olvassa fel az ülések alatt. A király arca csakugyan földerült, virágokat küldött a művésznőnek és sokkal közlekeayebb lett. Midőn negyednapra elkészült a minta, a király kérdezte a szobrásznót ajándékozhat-e neki ékszert, vagy virágokat. A művésznó virágokat kért, mert ékszernek megőrzésére nincs ideje. A király e szokatlan önzetenség nagyon meglepte s a szobrásznót érte igen nagyra-beesülte. A fényes anyagi körülmények és köztisztelthen elő művésznő később családi viszonyok Amerikába táztek, hol nyoma is veszett.

— **Téglakészlet.** Varosunkban az idén a folyamatban lévő templom építés s más építkezések miatt nagy téglaszükséglet volt, s megtörtént, hogy az egész városn alig lehetett téglát kapni. E bajon segítenő, a téglakész rohamos tevékenységet fejtettek ki. Legelőzelebb Tóth Béla építész gőz-tégla gyárában is befejezték az építést s ott most már nagy mennyiségű téglakészlet kapható.

— **Hány színész van Magyarországon?** A magyar színészegyesület igazgató-tanácsának megbízásából Bartfay Antal titkár összeállította a magyarországi összes magyar színészek jegyzékét. E szerint a színészegyesületnek fennállása óta bejegyzett 2060 tagja volt. Ezek közül meghalt 166, kilépését bejelentette 150, kizártak 17-et, segélyezett tagja van az egyesületnek 15, ismeretlen tartózkodá-u 681 s teáyleg működik jelenleg 991. Ezenkívül 136 pártoló tagja van az egyesületnek.

— **Nagy Vincze színtársulata** a krisztinavárosi színkörben e hó 22-én, csütörtökön fejezi be előadásait. A hátralevő napok alatt az évad legjavodalmosabb darabjait ismétlik. Így tegnapi vasárnap „Bukov“ került szívre, ezt követik „Peölvi és Bem“ és „Budavár bevételé“ című látványos színművek. A társaság M. S z i g e t r e utaztatban pénteken vagy szombaton fog Debreczenben atutazni.

— **A mi nőink műveltsége** valóban kétségbeejtő alacsony fokon áll s szégyenpir futja el arcunkat, ha kezünkbe vesszük egyik vagy másik divatlapunkat, hogy végig-fussuk a „salon“ csevegéseit, hol oly borzasztó dolgokat olvasunk, minőket csak az elmaradottabb nemzeteknél a „konyhák“ban lehet hallani. A szerkesztő, hogy előzetőit megtarthassa, természetesen kénytelen e mély sötétségtől tanusodó dolgokat kinyomatni bár mennyire megbotránkozik is fölöttük. Így olvasunk „a nefeljettségű kis „szokétül“, az „erdők tünderétől“, a „völgy liliumától“, a „bus csaloganytól“, a „rózsatündértől“; mert ezek a falusi hölgyek mind angyalok, tünderék, liliumok, csaloganyok, bár erősen panaszkodnak, hogy bőrük vörös, zsiros tapnitatu, derakuk nem elég karcsu, arczuk foltos szeplős, — olvassuk mondom, hogy „küldje meg nekik valaki az imádságot, melyet ha harminczszor elmondunk, minden vágya teljesül.“ továbbá, hogy „mit teyeneek egy fiatal emberrel, ki udvarol nekik, de az év nagyobb részét utazással tölti hogy az illető állandóan náluk maradjon?“ Mások kérlik mit jelent az, — ha az uton nyul fut át az ember előtt?“ majd hogy mimódon viseljék magokat, — hogy egy bizonyos fiatal ember szerelmét megnyerjék?“ Es mindennek az oka: mert a mi kisasszonyaink megtanultak a „nevelő (?)“ intézetekben kaczétködni, kütni, himezni, zongorát nyugagtatni de a mi a műveltséget illeti, körülbelül azon a fokon állanak, mint azok a szerencsétlen teremesték, a kiknek egész életök konyhai, mosogatással, posztrálkodással telik el; s mi nagyon is szomorú dolog.

A vörös-kereszt egylet felhívása.

A vöröskereszt-egylet, tekintettel a közölség koleraveszélyre, felhívást intézett az összes fiókegyletekhez, hogy a kolera kitérésének meggátlására a szükséges óintézkedéseket tegyék meg és a felhíváshoz mellékeltetett az ásiái kolera tárgyában kiadott belügy miniszteri utasítás.

A fiókegyletek a hozzájuk intézett felhívásban figyelemztetnek, hogy törekedjenek a hatáskörükben a lakosok és a hatóságok figyelmét a kolera veszélyre és terjedésére ideje korán felhívni. A lakosságot népszerű felolvasás és népszerű közlemények terjesztése által törekedjék a kolera természetéről, elterjedési módjáról és az ellene követendő óvrendszabályokról felvilágosítani. Az egész város vagy község osztassék fel nagyobb területekre és minden nagy kerület oly megfelelő számú kisebb kerületekre, melyet naponta egy felügyelő átvizsgálhat. Minden nagy kerület önkéntesen ajánlkózó vagy megbízott főfelügyelővel. A felügyelők saját kis kerületeikben észleletről jelentéseiket az illető nagy kerületek főfelügyelőinek nyujskák be naponta, a főfelügyelők pedig a jelentéseket összegezve a fiókegylet elnökségének vagy még jobban a hatóságnak szintén naponta nyujskák be.

Az ellenőrzés terjedjen ki: a lakások, udvarok, árnyékszékek, folyosók és csatornák tisztántartására, a kutak állapotára, a kello víz szolgáltatására, továbbá a lakosok egészségi viszonyaira. A felügyelők világo-sítsák fel a lakosokat a tisztaságnak szükséges voltáról és kiváló gondjuk legyen a kutakra.

A kolerástegetnél egyik legfontosabb eszköz a hányadék és bélürülék felfogására szolgáló edény. Ilyen edény lehet az olcsó, de jól égett és mazolt közönséges cseréptál és ugyanilyen irdény, esetleg bőszerű kisebb fazék. Szükséges eszköz a teaöző kisebb edény, a vízmelegítő nagyobb edény és a meleg vizet magában foglaló eldugaszolható kö- és eszleg cserépkorsó. A teaöző edény legjobbn, ha bádógból (gyorsfűző) készült, de e célra kisebb cserépbőgre is jó. Vízfűző edényül bármely nagyobb fazék szolgálhat. A kolerás betegek testének dörrölésére durvább posztó, nemez vagy flanel darab szolgálhat. Homok, szecska, fűrészpőr készletben tartása azért célszerű, hogy megbetegtetés esetén, a beteg ágya körében a szoba esetleg földes padlóját ezzel behinthessék és így a szoba talajának befertőztetése megakadályoztassék.

Felherneműek, ruhadarabok, törölközök beszerzése jó eleve biztosítandó. Nagyon célszerű lenne minden nagyobb község és városban helyhez kötött fertőtlenítő készülék felállításra a ruhák megtisztítása céljából. Szegényebb sorsu betegek kello táplálása az egyesület kiváló gondját, képezhetné. Ugynevezett levesosztó helyeket kelene berendezni, hol nemcsak jó levest, de theát sőt kávéét is osztának ki.

A gyógyszernek közül első helyet foglalnak el az inkább fertőtlenítésre szolgáló vegyi termékek. Ilyenek a karbolsav, karbalmész és kénvirág.

E szerekből jó eleve kello mennyiség beszerzését szorgalmazza a fiókegylet a hatóság által és a mennyiben a lakosság szegényebb része szükségleteit önmaga fedezni képes nem volna, szolgáltatassa ki a felügyelők kívánata szerint ingyen. Legyen kéznél e osztassék ki a felügyelők közt kello mennyiségű iasztó thea. Ilyen thea lehet: bodzafavirág, szikfü, kamilla, hársfavirág, borsmenta stb. Gondoskodni kell jégéről, tiszta, jó ivóvízről és a hol tiszta ivóvíz nem nyerhető, savanyu vízről.

A gyanus természetű ivóvíz forralás és utólagos lehűtés által válik használhatóvá.

Tulajdonképeni gyógyszereket csak az orvos rendelhet; de a hatósági rendelet értelmében a felügyelők kello betanulás és óvatosság mellett szintén tarthatnának maguknál orvos által rendelt u. n. koleraceppetket.

Ez intézkedés főkép a járvány nagy ki terjedése esetén válhatik nagyon üdvössé, midőn az orvosok elfoglaltsága mellett az orvosi segély késhet.

Legújabb.

A „Debreczen Ellenőr“ eredeti távirata:
LONDON július. 19. Három kerület kivételével a választások mindenütt véget értek. Az új parlament előreláthatólag 317 conservatív, 191 Gladstone-parti 86 Parneipárti, és 76 szabadevű unionista képviselőből fog állani. A „Daily News“ szerint a kormány elhatározta, hogy a z o n n a l v i s z s z a l é p a parlamenti összeülésiének bevarása nélkül.
NIS jul. 19 A skuptsina tepnapil ülésében tudomásul vette az igazoló bizottság azon indítványát, hogy a skuptsina végleges elhatározásáig 25 képviselőt kizárva a skuptsinából. A skuptsinas holnap trónbeszéddel megnyitattik.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

